

Dictamen en relació amb la consulta sobre la base jurídica de la publicació de les qualificacions acadèmiques del col·lectiu d'estudiants universitaris

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades en què es demana el parer d'aquesta Autoritat en relació amb *"la base jurídica de la publicació de les qualificacions acadèmiques de l'estudiantat universitari"*, atès el marc normatiu sectorial sobre la qüestió.

La consulta es formula tenint en compte que la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari, vigent en el moment d'emetre aquest dictamen, a diferència de la legislació universitària anterior, no preveu cap precepte específic relatiu a la publicació de les qualificacions acadèmiques.

Analitzada la consulta, vista la normativa vigent aplicable i l'informe de l'Assessoria Jurídica es dictamina el següent:

I

(...)

II

La **primera pregunta** es refereix a la base jurídica que habilitaria, si escau, la publicació de les qualificacions acadèmiques del col·lectiu d'estudiants universitaris, i fa referència a la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari (en endavant, LOSU).

Segons preveu l'article 1 de la LOSU:

"1. Constituye el objeto de esta ley orgánica la regulación del sistema universitario, así como de los mecanismos de coordinación, cooperación y colaboración entre las Administraciones Públicas con competencias en materia universitaria.

(...)."

Com apunta la consulta, segons la disposició derogatòria única de la LOSU:

"1. Quedan expresamente derogadas:

- a) La Ley Orgánica 6/2001, de 21 de diciembre, de Universidades.*
- b) La Ley Orgánica 4/2007, de 12 de abril, por la que se modifica la Ley Orgánica 6/2001, de 21 de diciembre, de Universidades, salvo sus disposiciones finales segunda y cuarta.*

(...).”

La disposició addicional 21a de la Llei orgànica 6/2001 (introduïda per la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, de modificació de la LO 6/2001), ara derogada, preveia el següent:

“1. Lo establecido en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal, será de aplicación al tratamiento y cesión de datos derivados de lo dispuesto en esta Ley Orgánica.

Las universidades deberán adoptar las medidas de índole técnica y organizativa necesarias que garanticen la seguridad de los datos de carácter personal y eviten su alteración, tratamiento o acceso no autorizados.

2. El Gobierno regulará, previo informe de la Agencia Española de Protección de Datos, el contenido de los currículos a los que se refieren los artículos 57.2 y 62.3.

3. No será preciso el consentimiento de los estudiantes para la publicación de los resultados de las pruebas relacionadas con la evaluación de sus conocimientos y competencias ni de los actos que resulten necesarios para la adecuada realización y seguimiento de dicha evaluación.

(...).”

En aquest context normatiu, la consulta formula a aquesta Autoritat les preguntes següents:

“1. El dret de l'estudiant a l'avaluació objectiva, previst en l'article 33.1, f) de la LOSU i desplegat pel Reial decret 1791/2010, només inclou l'obligació de les universitats de garantir, d'una banda, l'eficàcia dels processos de revisió i de reclamació de les qualificacions i, de l'altra, la publicitat de les normes reguladores del processos d'avaluació i dels criteris d'avaluació. Es pot deduir d'aquest plantejament legal l'existència d'una base jurídica de l'article 6.1 de l'RGPD que legítimi la difusió pública de les qualificacions acadèmiques de l'estudiantat universitari?

2. A la vista de mecanismes com la publicitat dels criteris de correcció i de la puntuació assignada; la regulació dels processos contradictoris de revisió ordinària i extraordinària de qualificacions, en què fins i tot sigui possible, ateses les circumstàncies concurrents, accedir al contingut de proves d'avaluació alienes, així com la publicitat de dades estadístiques relatives als resultats obtinguts per tot l'estudiantat afectat a través de campana de Gauss o altres sistemes de representació gràfica estadística – criteris que en alguns casos ja són apuntats per la pròpia LOSU i el Reial decret 1791/2010 –, es pot considerar que existeixen mitjans menys intrusius que la publicació en obert (com per exemple, la publicació en l'espai a l'aula virtual del grup de l'assignatura en què estiguin matriculats els estudiants) de les qualificacions acadèmiques que permetrien assolir el mateix objectiu desitjat, de garantia de l'objectivitat i la igualtat de tracte en l'avaluació de l'estudiantat universitari?

3. A la vista de la situació excepcional corresponent als casos relatius a l'atorgament de matrícules d'honor limitades a un número determinat d'estudiants, es pot considerar

que aquest supòsit concret podria tractar-se d'un procediment de concurrència competitiva i, per tant, justificaria la publicació en obert de les qualificacions corresponents en virtut de l'article 45 de la Llei 39/2015 i en la forma recollida per la DA 7ª de la LOPDGDD? En cas que així sigui, seria menys intrusiu publicar les qualificacions dels estudiants que compleixin els requisits per obtenir una matrícula d'honor, segons la normativa de cada universitat, en l'espai a l'aula virtual del grup de l'assignatura en què estiguin matriculats?"

Situada la consulta en aquests termes, cal partir de la base que, segons l'article 4.1) del Reglament (UE) 2016/679, de 27 d'abril, general de protecció de dades (RGPD), són dades de caràcter personal *"toda información sobre una persona física identificada o identificable («el interesado»); (...)."*

Per tant, el tractament de dades (art. 4.2 RGPD) de les persones físiques, en concret, el col·lectiu d'estudiants de les Universitats que formen part del Consorci, es troba sotmès als principis i garanties de la normativa de protecció de dades (RGPD i Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD)).

Tot tractament de dades personals ha de ser lícit (article 5.1.a) RGPD) i, en aquest sentit, s'estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat de que concorri alguna de les bases jurídiques de l'article 6.1 RGPD.

Atesa la informació disponible, no sembla que la consulta es refereixi a informació personal de categories mereixedores d'especial protecció (art. 9.1 RGPD), el tractament de les quals requeriria, a més d'una base jurídica *ex. art. 6.1 RGPD*, d'una habilitació específica de l'article 9.2 RGPD.

Per tant, als efectes de la consulta formulada cal analitzar la possible concurrència d'una o més bases jurídiques de l'article 6.1 RGPD, segons el qual:

"1. El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:

a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;

b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;

c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;

(...).

e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;

f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño.

(...).”

Com esmenta la consulta, la disposició addicional 21a) de la LOU, derogada, preveia que no era necessari el consentiment dels afectats per a la publicació de les proves d'avaluació de coneixements. Aquesta previsió certament podia aportar claredat respecte l'habilitació per publicar les qualificacions acadèmiques, en connexió amb les previsions de la llavors vigent Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal. En concret, el règim de cessió o comunicació de dades previst a l'LOPD, partia de la base de la necessitat de consentiment dels afectats amb l'excepció, entre d'altres circumstàncies, que una llei habilités la comunicació (art. 11 LOPD, apartats 1 i 2, al que ens remetem). Caldria situar, doncs, la previsió de la disposició addicional esmentada en el dit règim de cessió de dades.

Més enllà d'això, als efectes que interessin cal partir de la base que el marc normatiu vigent en matèria de protecció de dades estableix que el tractament de dades ha de ser lícit (art. 5 RGPD) i, per ser-ho, ha de concórrer una base jurídica suficient (art. 6.1.RGPD).

En qualsevol cas, no sembla que el tractament de dades analitzat es pugui articular en base al consentiment dels afectats (art. 6.1.a) RGPD), atès que, segons el propi RGPD, el consentiment s'ha de prestar lliurement, circumstància que no es donaria, entre d'altres, en relacions de tipus laboral, professional o acadèmica com seria el cas, en què l'afectat no disposa d'una veritable capacitat de lliure elecció a l'hora de prestar el dit consentiment, és a dir, quan hi ha un “desequilibri” entre afectat i el responsable del tractament (art. 4.11 i considerant 43 RGPD).

Per tant, caldrà trobar habilitació suficient per al dit tractament, tenint en compte el marc normatiu rellevant per a la consulta, si escau, en d'altres bases jurídiques de l'article 6.1 RGPD.

III

Segons disposa l'article 33 de la LOSU:

“En relación con su formación académica, el estudiantado tendrá los siguientes derechos, sin perjuicio de aquellos reconocidos por el estatuto del estudiante universitario aprobado por el Gobierno:

(...).

f) A una evaluación objetiva y a la publicidad de las normas que regulen los procedimientos de evaluación y verificación de los conocimientos, incluido el procedimiento de revisión de calificaciones y los mecanismos de reclamación disponibles.

g) A la publicidad de las normas que regulen el progreso y la permanencia del estudiantado en la universidad, de acuerdo con las características de los respectivos estudios.

(...).”

L'article 7.h) de l'Estatut de l'estudiant universitari, aprovat pel Reial Decret 1791/2010, de 30 de desembre, que té per objecte el desenvolupament dels drets i deures dels estudiants universitaris i la creació del Consell d'estudiants universitari (art.1.1) i és d'aplicació a tot el col·lectiu d'estudiants de les universitats públiques i privades espanyoles (art. 1.2), preveu igualment el dret del col·lectiu d'estudiants universitaris a una *“evaluación objetiva y siempre que sea posible continua, basada en una metodología activa de docencia y aprendizaje.”*

La consulta apunta que l'article 33.1.f) de la LOSU *només* inclou l'obligació de les Universitats de garantir l'eficàcia dels processos de revisió i de reclamació de les qualificacions, i la publicitat de normes i criteris d'avaluació.

Ara bé, als efectes que interessin cal tenir en compte que l'“avaluació objectiva” dels coneixements adquirits per col·lectiu d'estudiants universitaris, és un concepte jurídic indeterminat, i com a tal s'ha d'interpretar en el context de les previsions normatives sobre l'exercici de les funcions i de la tasca docent i de recerca que la normativa atribueix a les Universitats. I cal interpretar-lo en el sentit que aquestes tasques i funcions s'han de dur a terme amb uns paràmetres de transparència i qualitat, en els termes que ho preveu la pròpia normativa.

Així, la LOSU recorda en el seu Preàmbul que: *“Para asegurar una Universidad autónoma, democrática y participativa, en la que, simultáneamente, la toma de decisiones y su gestión pueda realizarse de forma eficaz y eficiente, la Ley consagra la transparencia y la rendición de cuentas de las universidades públicas, en correlación con el desarrollo y protección de su autonomía. Como parte del sector público institucional, el binomio autonomía-transparencia deberá regir toda su actividad, (...).”* Així, l'article 39 LOSU estableix el següent:

“1. Las universidades, en el ejercicio de su autonomía, deberán establecer mecanismos de rendición de cuentas y de transparencia en la gestión, conforme a la normativa de la Comunidad Autónoma correspondiente, o del Estado, en el caso contemplado en el artículo 4.1.b).

*2. En particular, las universidades deberán establecer en sus Estatutos los mecanismos de rendición de cuentas respecto a la gestión de los recursos económicos y de personal, **la calidad y evaluación de la docencia y del rendimiento del estudiantado**, las actividades de investigación y de transferencia e intercambio del conocimiento, la captación de recursos para su desarrollo, la política de internacionalización, y la calidad de la gestión y la disponibilidad de los servicios universitarios.*

(...).”

A això cal afegir que, segons disposa l'article 2 de la LOSU:

“1. El sistema universitario presta y garantiza el servicio público de la educación superior universitaria mediante la docencia, la investigación y la transferencia del conocimiento.

2. Son funciones de las universidades:

a) La educación y formación del estudiantado a través de la creación, desarrollo, transmisión y evaluación crítica del conocimiento científico, tecnológico, social, humanístico, artístico y cultural, así como de las capacidades, competencias y habilidades inherentes al mismo.

(...).”

A més, en relació amb el principi d'autonomia universitària, l'article 3.5 de la LOSU preveu:

“5. En el ejercicio de su autonomía, las universidades deberán rendir cuentas a la Sociedad del uso de sus medios y recursos humanos, materiales y económicos, desarrollar sus actividades mediante una gestión transparente y ofrecer un servicio público de calidad.”

Així mateix, en l'àmbit de Catalunya, en el marc de les competències previstes a l'article 172 de l'EAC, la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya (LUC), que té per objecte l'ordenació del sistema universitari de Catalunya (art. 1.1), estableix les funcions del dit sistema, per tal de donar compliment al servei públic de l'educació superior a Catalunya i, en definitiva, als seus objectius (art. 3 LUC).

En aquest context normatiu, podem considerar que “l'avaluació objectiva” dels alumnes, la comprovació i l'acreditació que l'alumnat universitari adquireix els objectius del corresponent pla d'estudis, no deixa de ser una fase més de l'exercici d'aquestes funcions públiques, o de compliment d'un servei públic, que la legislació atribueix a les Universitats, i que estan subjectes als principis esmentats.

En aquest context, i des de la perspectiva de la protecció de dades, podem considerar que, en principi, resultarà lícit aquell tractament o tractaments de dades personals que les Universitats hagin de dur a terme per a donar compliment a les funcions que els atribueix la normativa aplicable i als principis que els són exigibles.

Des d'aquesta perspectiva, sembla clar que, des del moment que la legislació estableix que les Universitats han de vetllar pel correcte compliment de la prestació del servei públic de l'educació superior, tot allò que en formi part, com ara l'avaluació i l'acreditació de l'assoliment de les competències per part del col·lectiu d'estudiants universitaris, i el tractament de dades que se'n derivi, podria quedar legitimat per la base jurídica de l'article 6.1.e) de l'RGPD, ja que l'acreditació i la comunicació de les qualificacions de l'alumnat, resultaria un tractament *“necessari per al compliment d'una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics atorgats al responsable del tractament.”*

Recordem que, segons disposa l'article 6.3 de l'RGPD:

“La base del tratamiento indicado en el apartado 1, letras c) y e), deberá ser establecida por:

a) el Derecho de la Unión, o

b) el Derecho de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento.

La finalidad del tratamiento deberá quedar determinada en dicha base jurídica o, en lo relativo al tratamiento a que se refiere el apartado 1, letra e), será necesaria para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento. (..).”

Aquesta remissió a la base legítima establerta conforme el dret intern dels Estats membres requereix que la norma de desenvolupament, en tractar-se la protecció de dades personals d'un dret fonamental, tingui rang de llei (article 53 CE), tal com reconeix l'article 8 de l'LOPDGDD.

Per tot això, la interpretació conjunta de les diferents previsions normatives relatives a les funcions que la legislació atribueix a les Universitats, permet considerar que, en el cas plantejat, concorre la base jurídica de l'article 6.1.e) RGPD.

IV

Dit això, cal fer una altra consideració respecte la concurrència de base jurídica suficient per al tractament de dades objecte de consulta.

L'article 6.1.f) RGPD preveu que el tractament pot ser lícit quan: *“el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, (...).”*

En aquest cas, per considerar la concurrència d'aquesta base jurídica, cal examinar si el tractament en qüestió (publicació o difusió de qualificacions del col·lectiu d'estudiants universitaris), pot ser entès com a necessari per a la satisfacció d'un interès legítim del responsable o de tercers, en concret, la resta d'estudiants del col·lectiu universitari, que podrien tenir aquest interès legítim en conèixer les qualificacions acadèmiques del grup, assignatura, o curs corresponent.

Aquest interès legítim es pot considerar que concorre en relació amb les qualificacions acadèmiques en general, i també, lògicament, en casos específics en que es podria donar un element de “concurrència competitiva”, en els termes que apunta la consulta (pregunta 3), per exemple, en relació amb la concessió de matrícules d'honor, premis extraordinaris, concessió d'ajuts o beques, etc.

En qualsevol cas, l'interès legítim en conèixer i comprovar els resultats generals de les qualificacions acadèmiques, als efectes de tenir informació més contrastada

sobre quina aplicació concreta tenen els criteris d'avaluació prèviament definits, pot concórrer en relació amb els resultats acadèmics de qualsevol grup o assignatura, i no només en relació amb determinats supòsits, com ara la concessió de matrícules d'honor, en què també concorre un interès legítim, pel fet que la seva concessió queda limitada a un nombre determinat d'afectats.

Com ha fet avinent aquesta Autoritat en ocasions anteriors (entre d'altres, en els Dictàmens CNS 9/2020, CNS 38/2022 o CNS 13/2023, disponibles al web www.apdcat.cat), la previsió de l'article 6.1.f) de l'RGPD no és una novetat sinó que amb anterioritat ja estava prevista aquesta mateixa base legal a l'article 7.f) de la Directiva 95/46/CE, d'aplicació directa a Espanya, tal com va reconèixer la Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea de 24 de novembre de 2011.

En relació amb aquesta base jurídica, el considerant 47 de l'RGPD, posa com un exemple que podria justificar l'aplicació de la base jurídica de l'interès legítim els casos en què existeix una relació prèvia entre el responsable i l'interessat, com succeeix en el cas que ens ocupa, ja que estem parlant de l'interès legítim de persones estudiants universitàries, respecte les qualificacions i avaluació feta per la Universitat a què pertanyen i que, com ha quedat apuntat, ha de respondre a criteris d'objectivitat.

En qualsevol cas, el considerant 47 estableix la necessitat d'efectuar una *“avaluació meticulosa inclús en aquelles situacions en que l'interessat pugui preveure de forma raonable, en el moment i en el context de la recollida de les dades personals, que pugui produir-se un tractament amb aquesta finalitat”*.

En la ponderació o prova de sospesament que requereix l'aplicació de l'article 6.1.f) es poden tenir en compte els criteris definits pel Grup de Treball de l'Article 29 (GT 29), que va analitzar l'aplicació de l'interès legítim en el *“Dictamen 06/2014 sobre el concepte d'interès legítim del responsable del tractament de les dades en virtut de l'article 7 de la Directiva 95/46/CE”*. Aquests criteris serien traslladables a la regulació continguda en l'article 6.1.f) de l'RGPD per determinar si, a la vista de les circumstàncies concretes del cas (els drets i interessos implicats, les expectatives raonables que poden tenir els afectats en la seva relació amb el responsable i les salvaguardes ofertes pel responsable), resulta adequat o no acudir a aquesta base legal.

A aquests efectes, com s'ha apuntat, els estudiants que formen part del propi col·lectiu d'estudiants de les universitats poden tenir un interès legítim en el coneixement i accés a les qualificacions acadèmiques en el seu conjunt, per poder contrastar l'aplicació dels criteris de l'avaluació objectiva per part de la Universitat (criteris dels quals la legislació obliga a donar informació).

En qualsevol cas, els efectes de la ponderació (o de la *“valoració meticulosa”* que requereix l'RGPD), en relació amb la concurrència d'interès legítim, cal tenir en compte l'impacte que el tractament de les dades pot tenir per a les persones afectades.

En atenció als factors que esmenta el GT 29, cal tenir en compte en primer lloc la naturalesa de les dades tractades. En aquest sentit, el tractament no afecta a dades de categories especials (art. 9.1 RGPD), sinó a dades identificatives i acadèmiques dels afectats. Tampoc no sembla que, amb caràcter general, conèixer unes concretes

qualificacions acadèmiques d'una determinada assignatura pugui permetre obtenir un perfil acadèmic de les persones afectades.

El GT 29 també té en compte *“la manera en la que se tratan los datos, por ejemplo, si los datos se han revelado al público o se han puesto de otra manera a disposición de un gran número de personas (...).”*

En aquest sentit, i com veurem més endavant, que es pugui considerar que concorre una base jurídica per al tractament, no impedeix l'aplicació de la resta de principis i garanties de la protecció de dades, de manera que es pugui limitar un accés generalitzat o permanent a la informació difosa.

Així mateix, convé tenir en compte especialment un altre dels factors apuntats pel GT 29, com són *“les expectatives raonables de l'interessat, especialment en relació amb l'ús i la revelació de les dades en el context pertinent”*.

No sembla que donar difusió a les qualificacions d'exàmens o controls duts a terme a la universitats, hagi d'afectar en termes generals la privacitat del col·lectiu d'estudiants.

Atès el context acadèmic en què es planteja la consulta, difícilment es pot considerar que el col·lectiu d'estudiants universitaris puguin tenir unes expectatives de privacitat en el sentit de considerar que la informació sobre les qualificacions acadèmiques no seran conegudes, al menys, en el propi àmbit universitari.

Més encara, tenint en compte les garanties addicionals que la possible concurrència de la base jurídica esmentada (art. 6.1.f) RGPD) requeriria.

Sobre això, com fa avinent el GT 29 en el Dictamen esmentat, les garanties addicionals per impedir un impacte indegut sobre els interessats, inclouen:

*“- la minimització de les dades (per exemple, limitacions estrictes sobre la recopilació de dades o la seva eliminació immediata després del seu ús);
- mesures tècniques i organitzatives per garantir que les dades no puguin utilitzar-se amb la finalitat d'adoptar mesures o emprendre altres accions en relació amb les persones (“separació funcional”);
- ús extensiu de tècniques d'anonimització, agregació de dades, tecnologies de protecció de la intimitat, protecció de la privacitat des del disseny, avaluacions de l'impacte relatiu a la protecció de dades i a la intimitat;
- augment de la transparència, dret general i incondicional d'exclusió voluntària, portabilitat de les dades i mesures relacionades per capacitar als interessats.”*

En el cas que ens ocupa tindria una especial rellevància assegurar que les persones afectades tindràn l'opció d'oposar-se al tractament per motius relacionats amb la seva situació personal.

Recordem que, pel que fa al dret d'oposició, l'article 21 de l'RGPD preveu el següent:

“1. El interesado tendrá derecho a oponerse en cualquier momento, por motivos relacionados con su situación particular, a que datos personales que le conciernan sean objeto de un tratamiento basado en lo dispuesto en el artículo 6, apartado 1,

letras e) o f), incluida la elaboración de perfiles sobre la base de dichas disposiciones. El responsable del tratamiento dejará de tratar los datos personales, salvo que acredite motivos legítimos imperiosos para el tratamiento que prevalezcan sobre los intereses, los derechos y las libertades del interesado, o para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.

(...).”

Per tant seria recomanable que les Universitats facilitin un o diversos canals adequats per a poder exercir el dret d'oposició al tractament de les dades objecte de consulta, així com a la resta de drets reconeguts a l'RGPD.

V

Dit això, com ha fet avinent aquesta Autoritat abastament, que concorri una o més bases jurídiques de l'article 6.1 RGPD, no suposa una habilitació absoluta per al tractament de les dades, ni exclou per descomptat la necessitat de donar compliment a la resta de principis i garanties de la normativa de protecció de dades.

En particular, segons el principi de minimització, les dades personals objecte de tractament han de ser les adequades, pertinents i limitades a allò necessari en relació amb les finalitats del tractament (art. 5.1.c) RGPD).

D'entrada, la **segona pregunta** formulada, cita alguns exemples de tractaments d'informació en l'àmbit universitari -per exemple, la publicitat de dades estadístiques o la possibilitat d'accedir al contingut de proves d'avaluació alienes en casos de revisió de qualificacions-, en el sentit que això pugui portar a considerar que existeixen *“mitjans menys intrusius que la publicació en obert”* de les qualificacions.

Als efectes que interessin, la licitud o no de la comunicació de dades en cada cas, procedirà o no en base a la concurrència d'una base jurídica suficient, com es desprèn de l'RGPD.

En qualsevol cas, la conveniència d'aplicar *“mitjans menys intrusius que la publicació en obert”* de dades personals, es pot entendre com una conseqüència de la necessària aplicació del principi de minimització, esmentat, però no del fet que arran d'altres tractaments de dades, que responen a d'altres finalitats (publicació d'informació estadística, transparència, revisió o reclamació per part d'algun estudiant, per exemple), es pugui accedir o no a determinada informació relacionada amb les qualificacions acadèmiques.

Així, el tractament de dades en qüestió (difusió o publicació de resultats acadèmics), s'ha de produir en uns termes adequats al dit principi de minimització, els quals podrien portar, com apunta la consulta, a una difusió menys “intrusiva” o generalitzada que la publicació en obert.

Com ja va apuntar aquesta Autoritat a la Recomanació 1/2008, de l'Agència Catalana de Protecció de Dades sobre la difusió d'informació que contingui dades de caràcter personal a través d'Internet, *“és necessària la ponderació per tal que la*

informació facilitada sigui l'estrictament adequada i es mantingui només durant el temps adequat per a assolir la finalitat que legitima la difusió de les dades" (apartat 4).

Així, podria ser una opció ajustada al principi de minimització, publicar i donar difusió de les qualificacions acadèmiques objecte de consulta a través de les intranets docents, o les anomenades "aules virtuals", sistemes que tenen, per definició, un accés més limitat que la difusió per internet, o en obert.

En qualsevol cas, les dades acadèmiques objecte de consulta han de poder ser conegudes, a banda de la mateixa persona interessada, per la resta d'alumnat o professorat del mateix grup o curs acadèmic, o si escau, per personal de la universitat que hi hagi d'accedir per al compliment de les seves funcions, ateses les bases jurídiques esmentades.

Tampoc no és descartable donar difusió a través de taulells d'anuncis o llistats, si se'n fa una difusió adequada en espais accessibles al propi grup o curs en qüestió, més que no pas en espais d'accés general.

Aquest tipus de difusió més limitada, que la pròpia consulta apunta, resultaria adequada si permet amb caràcter general, donar compliment a la finalitat pretesa i, alhora, evitar una difusió generalitzada d'informació personal més enllà de l'àmbit estrictament acadèmic, que no sembla necessari.

En relació amb això, segons la disposició addicional setena de l'LOPDGDD:

"1. Cuando sea necesaria la publicación de un acto administrativo que contuviese datos personales del afectado, se identificará al mismo mediante su nombre y apellidos, añadiendo cuatro cifras numéricas aleatorias del documento nacional de identidad, número de identidad de extranjero, pasaporte o documento equivalente. Cuando la publicación se refiera a una pluralidad de afectados estas cifras aleatorias deberán alternarse.

(...)."

Partint de la base que en el cas examinat resulta lícita la publicació de la informació sobre qualificacions acadèmiques, als efectes d'identificació de les persones afectades caldria limitar la difusió a les dades estrictament necessàries per a la finalitat pretesa, com serien, en principi, el nom i cognoms de la persona estudiant i la qualificació obtinguda.

Això, sens perjudici que sigui convenient en alguns casos -com ara a efectes d'evitar confusions per la coincidència de noms d'alumnes-, incloure un segon element identificador, en concret, les quatre xifres aleatòries del DNI o document que correspongui, en els termes concretats en el document "*Orientació per a l'aplicació provisional de la disposició addicional setena de l'LOPDGDD*", de 4 de març de 2019, elaborat per l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, l'Agència Basca de Protecció de Dades i el Consell de Transparència i Protecció de Dades d'Andalusia, també disponible al web de l'Autoritat.

Val a dir que limitar la difusió de dades de qualificacions acadèmiques a allò estrictament necessari és el criteri reiterat d'aquesta Autoritat, apuntat en diverses resolucions que es poden consultar al web esmentat (entre d'altres, Resolució PS 2/2018 o PS 50/2014), en el sentit que, sens perjudici de la legitimitat de les universitats per publicar informació de les qualificacions acadèmiques, cal sempre evitar la publicació de dades excessives i ajustar-se al principi de minimització.

Així, caldria, d'una banda, utilitzar mecanismes de difusió de les dades que assegurin el coneixement d'aquestes qualificacions acadèmiques pel propi col·lectiu d'estudiants i per la comunitat universitària en la mesura que poden tenir un interès legítim en conèixer la informació, sense necessitat de difondre la informació de manera més generalitzada, o en obert, i de l'altra, difondre únicament les dades necessàries per donar compliment a la finalitat pretesa.

Finalment convé recordar la necessitat de limitar l'exposició o difusió de la informació al temps necessari per a donar compliment a la finalitat, com es desprèn dels principis de protecció de dades, i com ja s'apuntava en la Recomanació 1/2018 (apartat 8).

Sobre això, i com ha fet avinent aquesta Autoritat en d'altres ocasions (entre d'altres, Dictàmens CNS 2/2023 o CNS 40/2021), el responsable del tractament ha de vetllar perquè el temps d'exposició d'informació personal no resulti excessiu, tenint en compte la finalitat pretesa.

La publicitat o difusió permanent d'informació personal podria considerar-se una intromissió en el dret fonamental a la protecció de dades personals si no és prou justificada, i en aquest sentit, l'Autoritat ha fet avinent en la Recomanació 1/2008 que pel cas que la normativa d'aplicació no prevegi expressament un termini d'exposició pública, la difusió s'ha de limitar temporalment al període necessari per assolir la finalitat que justifica la publicació de les dades.

Recordar, també, la necessitat de donar correcte compliment al principi d'informació (arts. 12 a 14 RGPD).

Seguint el que preveu l'article 33.f) de la LOSU, recordem que, segons l'article 7.g) de l'Estatut dels estudiants universitaris, aquests tenen dret: "*A ser informado de las normas de la universidad sobre la evaluación y el procedimiento de revisión de calificaciones.*"

Més enllà d'això, per aplicació de les previsions de la normativa de protecció de dades, las Universitats, com a responsables del tractament, han de donar compliment al deure d'informar als afectats -en aquest cas, els estudiants universitaris-, del tractament de dades que es durà a terme arran dels processos d'avaluació i qualificació de coneixements.

Concretament, les Universitats hauran d'informar-los dels canals que s'utilitzaran en cada cas per a comunicar, en els termes previstos a la normativa aplicable, les dades personals relatives a les qualificacions acadèmiques del col·lectiu d'estudiants.

En qualsevol cas, si les universitats informen adequadament el propi col·lectiu d'estudiants sobre la manera com es durà a terme la comunicació o difusió de les qualificacions acadèmiques de forma prèvia a que el tractament es produeixi, no sembla que es pugui generar en els afectats una expectativa de privacitat -qüestió a la que ja ens hem referit-, en el sentit d'entendre que les seves qualificacions acadèmiques no seran objecte de comunicació ni de coneixement per part de tercers.

VI

Finalment, la **tercera pregunta** es refereix al supòsit de l'atorgament de matrícules d'honor que, en estar limitades a un número determinat d'estudiants, la consulta considera que podria ser un supòsit de concurrència competitiva i quedar justificada la seva publicació en base a les previsions de l'article 45 de la Llei 39/2015, i en els termes de la disposició addicional setena de l'LOPDGDD, esmentada.

Segons l'article 45.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques:

"1. Los actos administrativos serán objeto de publicación cuando así lo establezcan las normas reguladoras de cada procedimiento o cuando lo aconsejen razones de interés público apreciadas por el órgano competente.

En todo caso, los actos administrativos serán objeto de publicación, surtiendo ésta los efectos de la notificación, en los siguientes casos:

- a) Cuando el acto tenga por destinatario a una pluralidad indeterminada de personas o cuando la Administración estime que la notificación efectuada a un solo interesado es insuficiente para garantizar la notificación a todos, siendo, en este último caso, adicional a la individualmente realizada.*
- b) Cuando se trate de actos integrantes de un procedimiento selectivo o de concurrència competitiva de cualquier tipo. En este caso, la convocatoria del procedimiento deberá indicar el medio donde se efectuarán las sucesivas publicaciones, careciendo de validez las que se lleven a cabo en lugares distintos."*

En l'àmbit acadèmic o universitari, determinats procediments poden incorporar un element de concurrència competitiva, com podria ser no només la concessió de matrícules d'honor, sinó altres procediments de concessió de beques o d'ajuts per a l'estudi o la recerca, etc.

En alguns casos, certament, la normativa específica que resulti aplicable podria comportar l'obligació de publicar o difondre determinada informació personal. Per tant, en aquests casos pot concórrer la base jurídica de l'article 6.1.c) de l'RGPD, ja sigui per l'obligació de publicar actes administratius, si escau, en aplicació de la Llei 39/2015, o per aplicació d'altra normativa sectorial, com seria, a tall d'exemple, la referida a la recerca universitària, qüestió que aquesta Autoritat ha analitzat específicament en el Dictamen CNS 53/2018, al que ens remetem.

Més enllà d'això, ja ha quedat apuntat que, en relació amb el conjunt de qualificacions acadèmiques i, per tant, també en relació amb les qualificacions referides a les matrícules d'honor o a la concessió d'altres premis o reconeixements acadèmics, sembla clara la licitud del tractament (en relació amb l'art. 6.1, apartats e) i f) RGPD), en els termes apuntats.

En qualsevol cas, als efectes de la pregunta formulada, també en relació amb la difusió d'informació personal vinculada a la concessió de matrícules d'honor, resultaran d'aplicació els principis i garanties de la protecció de dades, en concret, el principi de minimització, així com els paràmetres i orientacions derivades de la disposició addicional setena de l'LOPDGDD.

Es fan extensibles, doncs, les consideracions fetes en el Fonament Jurídic V d'aquest dictamen, al supòsit relatiu a la difusió d'informació sobre l'atorgament de matrícules d'honor.

Conclusions

Pregunta 1. Tenint en compte la normativa aplicable, es pot considerar que hi ha base jurídica suficient per a la publicació i difusió de les qualificacions acadèmiques del col·lectiu d'estudiants universitaris (ex. art. 6.1, apartats e) i f) RGPD), sens perjudici del necessari compliment de la resta de principis i garanties de la normativa de protecció de dades.

Pregunta 2. Atès el principi de minimització caldria difondre únicament les dades necessàries per donar compliment a la finalitat pretesa (assegurar el coneixement de les qualificacions acadèmiques dins l'àmbit de la comunitat universitària), tenint en compte els paràmetres i orientacions derivades de la disposició addicional setena de l'LOPDGDD.

Pregunta 3. En relació amb la difusió d'informació personal vinculada a la concessió de matrícules d'honor, resulten d'aplicació els principis i garanties de la protecció de dades, en concret, el principi de minimització, així com els paràmetres i orientacions derivades de la disposició addicional setena de l'LOPDGDD.

Barcelona, 22 de setembre de 2023